

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **I. F.**, zast. JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2021, č. j. OAM-729/ZA-ZA11-VL11-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 7. 2021, č. j. 60 Az 29/2021 - 55,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neboť shledal nepřipustnou žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 10a odst. 1 písm. e) téhož zákona, o kterou požádal opakovaně dne 18. 10. 2020.

II.

[2] Žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl rozsudkem ze dne 19. 7. 2021, č. j. 60 Az 29/2021 - 55 (dále jen „napadený rozsudek“). Žalobní námitky neshledal důvodnými. Přisvědčil závěrům žalovaného uvedeným v napadeném rozhodnutí a uzavřel, že při posuzování opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany je nutné posouzení a porovnání s předchozí žádostí o mezinárodní ochranu, zejména z toho pohledu, zda došlo k nějaké změně situace. Za první mělo dojít k přezkoumání změny situace v zemi původu, což žalovaný vyvrátil novými zprávami o zemi původu, podle kterých se situace oproti roku 2019, kdy žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany poprvé, na Ukrajině nijak zásadním způsobem nezměnila. Za druhé mělo být přihlíženo k novým skutečnostem, které nebyly vneseny v prvním řízení, pokud k tomu došlo bez zavinění žadatele. Žalobce neuvedl podle krajského soudu v novém řízení žádnou novou okolnost, kterou by bez své viny nemohl uvést již v řízení o první žádosti o mezinárodní ochranu. Takovou není ani narození syna, jelikož tato skutečnost nastala již v době řízení o první žalobcově žádosti.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhuje zrušit napadený rozsudek a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Současně navrhuje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[4] Stěžovatel je přesvědčen o tom, že kasační stížnost je přijatelná ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s.

[5] V kasační stížnosti stěžovatel namítá, že se krajský soud nezabýval dostatečně situací jeho a rodiny, kdy pouze převzal argumentaci žalované. V průběhu řízení se podle stěžovatele podstatně změnila okolnosti v jeho soukromém a rodinném životě.

[6] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu o neshledání nových skutečností, které stěžovatel uvedl v opakovaném řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Závěr, že se neobjevily nové skutečnosti oproti předchozímu řízení, respektive, že stěžovatel žádné neuváděl, považuje za nesprávný. Krajský soud nereflektoval ani námitku mezinárodního závazku *non-refoulement*, či námitku, že podle rozsudku Nejvyššího právního soudu ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018 - 46, je to správný orgán, kdo nese plně důkazní břemeno ohledně toho, zda jsou skutečně splněny veškeré podmínky pro využití vnitrostátní ochrany. Námitku týkající se důkazního břemene nemohl stěžovatel s ohledem na datum vydání uvedeného rozsudku uvést v předchozím řízení.

[7] Stěžovatel sumarizuje pobytovou historii jeho a rodiny a uvádí, že krajský soud vycházel pouze z Informace Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva zahraničních věcí České republiky o Ukrajině ze dne 20. 4. 2020, týkající se vnitřně vysídlených osob, z Informace Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva zahraničních věcí České republiky o situaci na Ukrajině ze dne 25. 4. 2020 a z Informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 22. 2. 2021 ohledně situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a po návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí. Stěžovatel tvrdí, že zkušenost, kterou zažil se svou rodinou v letech 2014 až 2016, kdy žili jako vnitřně přesídlené osoby v jiné části Ukrajiny, považuje i nadále za zásadní újmu, která mu byla způsobena. Žalovanou uváděné kroky, které jsou prezentovány jako pomoc Ukrajiny vysídlencům z východu, „zažil“ se svou rodinou osobně.

[8] Stěžovatel nesouhlasí ani se závěrem, že svým postupem zneužil institut mezinárodní ochrany. Závěrem vyjadřuje obavu ze závažné újmy, která jemu a rodině hrozí při návratu do země původu. Zásah do soukromého a rodinného života vnímá jako nepřiměřený. Stěžovatel i v tomto bodě odkazuje na judikaturu kasačního soudu, konkrétně na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 1. 2012, č. j. 6 Azs 35/2011 - 47, v němž tento soud dospěl k závěru, že není vyloučeno podřadit některé zásahy do rodinného života pod důvody pro udělení doplňkové ochrany, např. případy, kdy si stěžovatel vytvořil na území České republiky takové rodinné a osobní vztahy, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území České republiky.

IV.

[9] Žalovaný považuje kasační stížnost za nedůvodnou a odkazuje na správní spis, napadený rozsudek a své rozhodnutí. Stěžovatel nesdělil nové skutečnosti, naopak uvedl totožné důvody jako v jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný neshledal, že by došlo v zemi původu k relevantním a podstatným změnám, které by odůvodňovaly meritorní posouzení opakované žádosti stěžovatele. Skutečnost, že se vnitřně vysídlené osoby pocházející z východu Ukrajiny potýkají s negativním nahlížením a chováním ze strany ostatních obyvatel Ukrajiny nezakládá azylově relevantní důvody. Zkušenosti stěžovatele v době jeho pobytu v zemi původu nedosahovaly úrovně pronásledování. Zároveň uvádí, že nedošlo k porušení zásady *non-refoulement*. Navrhuje tudíž kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost, případně zamítnout jako nedůvodnou. Nesouhlasí, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

pokračování

V.

[10] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech rozhodovaných u krajského soudu specializovaným samosoudcem je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti (jako neurčitého právního pojmu) a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Na tam uvedené závěry kasační soud nyní pro stručnost odkazuje.

[11] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu těchto judikturních závěrů Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nedovodil a nezjistil žádné pochybení té intenzity, jež by nasvědčovalo závěru, že stěžovatelovy výtky uplatněné v kasační stížnosti mohou mít „širší dopad“ i mimo sféru jeho postavení či mimo jeho vlastní zájmy, jak vyplývá z § 104a s. ř. s. a ze související judikatury. Jinými slovy, důvody přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal.

[12] Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, *„žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřijatelná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřijatelnou podle § 11a odst. 1 téhož zákona.“*

[13] Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu, *„podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.“*

[14] V usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2020, č. j. 5 Azs 110/2020 - 36, uzavřel zdejší soud, že *„[k]oncept opakovaných žádostí zná právní úprava již poměrně dlouho, přičemž konsekventně vychází z toho, že je třeba, aby v daném případě existovaly nové skutečnosti nebo zjištění, které musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany; to respektuje též relevantní judikatura k opakovaným žádostem o mezinárodní ochranu – viz zejm. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, který svůj závěr formuloval do právní věty: „Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.“* V tomto rozsudku zdejší soud dále uvedl, že, zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57“.

[15] V posuzovaném případě již bylo jednou pravomocně rozhodnuto s tím, že mezinárodní ochrana nebyla stěžovateli udělena, přičemž stěžovatel staví své důvody nynější opakované žádosti v zásadě na tomtéž, a to na obavách z nepříznivých životních podmínek a z ekonomických obtíží po návratu do vlasti. Skutečnost, že se v případě stěžovatele oproti jeho

první žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany nic nezměnilo, uvedl stěžovatel i při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu dne 27. 10. 2020 (viz č. l. 7 správního spisu). Stěžovatel namítá, že nebylo zohledněno, že se okolnosti v jeho soukromém a rodinném životě podstatně změnily, nicméně tato tvrzení jsou zcela všeobecná a nekonkretizovaná. Změna poměrů v rodinném životě narozením stěžovatelova syna na území České republiky není změnou, která by byla relevantní z hlediska důvodů pro mezinárodní ochranu podle zákona o azylu. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že se syn M. F. narodil dne X, tedy již před podáním první stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu (21. 1. 2019). Tudíž tato skutečnost byla stěžovateli i žalovanému známa již v předchozím řízení a není novou skutečností.

[16] Rovněž vydání rozsudku týkajícího se posuzování možnosti vnitřního přesídlení, na který odkazuje stěžovatel, pak nelze považovat za novou okolnost relevantní z hlediska mezinárodní ochrany. Nadto závěry v něm uvedené vyplývají ze zákona o azylu a evropské právní úpravy a byly platné již v době první žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu, nejedná se tudíž o jakoukoliv změnu v rozhodovací praxi soudů, resp. správních orgánů.

[17] Novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu však může představovat taková změna poměrů v zemi původu, v jejímž důsledku by stěžovatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, případně že by mu hrozila vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu.

[18] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, č. 2642/2012 Sb. NSS, vyslovil, že „...i opakovaná žádost, která formálně neuvádí nové skutečnosti či zjištění pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, nemůže být podle názoru rozšířeného senátu považována za žádost shodnou, a tudíž nepřijatelnou, jestliže se od předcházejícího pravomocného rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zásadním způsobem změnila situace v zemi původu a tato změna by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany“. Rozšířený senát poté dospěl k závěru, že: „rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřijatelnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí vždy obsahovat odůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.“

[19] Takové úvahy, jež vyžaduje v případě řízení o opakovaných žádostech o udělení mezinárodní ochrany judikatura Nejvyššího správního soudu, napadené rozhodnutí obsahuje. Jejich správnost následně prověřil i krajský soud, který shledal, že rozhodnutí žalovaného obsahuje přezkoumatelné úvahy pro závěr, že v zemi původu nedošlo v období mezi rozhodováním žalovaného o první a druhé žádosti stěžovatele k žádné významné, azylově relevantní, změně poměrů.

[20] Otázka porušení mezinárodních závazků České republiky v případě vycestování stěžovatele byla posouzena v řízení o první stěžovatelově žádosti a námítka týkající se věcného hodnocení této skutečnosti nemají v nynějším řízení místo. V řízení o opakované žádosti o mezinárodní ochranu se hodnotí pouze to, zda stěžovatel uvedl nové okolnosti, či zda se relevantním způsobem změnily okolnosti na jeho vůli nezávislé (poměry v zemi původu), které by odůvodňovaly nový přezkum jejich případu. K takovému posouzení v nynější věci došlo.

[21] Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že se posuzovaná věc netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou kasačního soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny

pokračování

rozdílně. Kasační soud neshledal ani důvod pro přistoupení k judikатурnímu odklonu či zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva.

[22] Nejvyšší správní soud konečně dodává, že samostatně nerozhodoval o stěžovatelově žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Přistoupil totiž bezprostředně po provedení nezbytných přípravných procesních úkonů k věcnému posouzení kasační stížnosti. V takovém případě je již rozhodování o žádosti o přiznání odkladného účinku nadbytečné, neboť odkladný účinek kasační stížnosti může přinést ochranu právě jen pouze do doby rozhodnutí o kasační stížnosti.

VI.

[23] Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu předpokladů její přijatelnosti vyplývajících z usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Odmítl ji tedy pro nepřijatelnost podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[24] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, nemá proto právo na náhradu nákladů tohoto řízení. Žalovanému, přestože byl v řízení účastníkem úspěšným, žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. října 2021

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu